

*"Niks is moeilijker
dan iets simpel
houden"*

Willem Nieland

“Dit schip is voor mensen die de gruwelijke eenvormigheid van de huidige jachten zat zijn”

Ze tekenen de jachten waarin wij varen. Maar waarin varen ze eigenlijk zelf?
Nederlandse jachtontwerpers aan boord van hun eigen schip.

- 1 Met niet meer dan twee lieren - waarvan een elektrisch - worden alle lijnen bediend.
- 2 Achterhut; boven het bed de vloer van de 'buitenkuip'.
- 3 Handig: de doradebox zorgt tevens voor licht binnen.

EIGENZINNIG. Wie Willem Nieland een beetje kent, zal het niets verbazen dat z'n boten dat ook zijn. En zeker de nieuwste boot die hij tekende en bouwde voor zichzelf. Een boot die - net als Nieland zelf - van alle markten thuis wil zijn: de Pilot Sail Explorer 42. De historie: in 1997 deed Willem Nieland mee aan een ontwerpprijsvraag, uitgeschreven door de Waterkampioen. Zijn ontwerp, de New Lands End 1100, maakte indruk. Twee van de opvallendste kenmerken van de boot: veel binnenruimte en een beperkte doorvaarthoogte dankzij

"Als je geen zin hebt om te zeilen, doe dan de motor maar aan. Maar wel een echte"

een houarituig. Van die 1100 werd destijds voor een particuliere klant een exemplaar gebouwd van watervast multiplex. De eigenaar, die ooit de wereld rondvoer in een zelfgebouwde Koopmans 32, is er trouwens nog altijd dik tevreden mee. Willem Nieland: "Toen al ontstond bij mij het idee voor een grotere versie in aluminium." Een paar jaar geleden besloot hij die boot, de Pilot Sail Explorer 42, voor zichzelf te gaan bouwen. Omdat hij geloofde in het concept, maar ook uit commercieel oogpunt: "Ik heb nogal een naam in de motorboten. Voor een zeiljacht bellen mensen mij niet zo gauw. Terwijl ik een zeilboot ontwerpen net zo leuk vind. Dus dat

was ook een reden." Maar er waren er meer: "Van huis uit ben ik een zeezeiler. Ik hou van motorboten, maar ik wil niet in een keurslijf. De Pilot Sail Explorer 42 is voor mij ook een varend laboratorium. Ik wil aantonen dat er goede dingen in zitten die werken. Maar ik zal niet ontkennen dat het eveneens een beetje het etaleren van veelzijdigheid is." De 42 moet meer worden dan alleen Nielands privéboot. "Ik heb hem bedoeld als een commercieel product. Voor mensen die wat anders willen. Die een pleziervaartuig willen en de gruwelijke eenvormigheid van de jachten van tegenwoordig zat zijn." ▶

"Mensen zijn achteraf
altijd dankbaar dat ik hun
zin niet heb gedaan"

Kajuit. Links de kielkast met een lengte van 1,15 meter. Dat is relatief weinig doordat de kiel smal en diep is gehouden. Het tafelblad is op te klappen.

All season, all generation

De Pilot Sail Explorer is niet Nielands eerste eigen ontwerp voor zichzelf. Hij voer rond met het prototype van de Pilot 44 motorboot en ook de eerste aluminium Pilot 29 was voor hemzelf. Maar nu wilde hij wat anders. "De serieboten lopen goed. Op het gebied van motorjachten is mijn naam wel gevestigd. Ik wilde weer eens iets maken waar lef voor nodig was." De Pilot Sail Explorer omschrijft hij als een *all season, all generation*-boot, een boot voor de ondernemende zeiler. Snel en comfortabel, praktisch en mooi om te zien. "Dat was het uitgangspunt voor dit schip", zegt hij, "het moest extreem veelzijdig zijn. Maar daarnaast ook simpel. En je weet dat niks zo ingewikkeld is als het simpel houden." Het moest vooral een boot zijn waar zeilplezier centraal zou staan, maar dan gecombineerd met alle gemakken van een motorboot. Van elektrisch koken tot beschutting als je buiten zit. Daarom heeft hij een grote kuip waarbij een vast dekhuis voor bescherming zorgt. Maar dat vaste dekhuis heeft dan wel weer een dak van doek, zodat je buiten kunt zitten als je daar zin in hebt. Een echte cabriolet dus.

Typisch voor Willem Nieland is ook de keuze van de motor. Want hoeveel zeiljachten in deze lengte hebben een 144 pk

sterke Steyr in de machinekamer? Nieland is er heel uitgesproken over: "Als je nou tóch geen zin hebt om te zeilen, doe dan de motor maar aan. Maar dan wel een echte!" De Steyr is zwaar geïsoleerd en ingebouwd als in een motorjacht met stuwdruklager en homokinetische koppeling. Bovendien is hij voorzien van een vliegwieltgenerator voor extra stroom voor het boordnet. Om de paardenkrachten optimaal om te zetten in snelheid heeft de boot een trimflap onder het achterste deel van de romp. Nieland: "Op de motor varende doet deze boot niks onder voor een motorboot. Je jankt hem zó in de *two digit speed*." Om ervoor te zorgen dat het jacht met de beide roeren onder een hoek van 15 graden toch goed de box in kan, heeft het een derde roer direct achter de grote klapschroef. De beide roeren die onder een hoek staan, hebben bovendien platen aan de onderkant waarop het jacht steunt als het droog staat.

Snelheid hangt voor Nieland nauw samen met die eerder genoemde ondernemingszin. "Als je lange tochten wil maken, dan wil je natuurlijk wel een beetje kunnen opschieten. Met deze boot lig je vlot, en vooral niet uitgeput, op de Solent. Die veelzijdigheid maakt van de Pilot Sail Explorer een soort 4 x 4 op het water. En dat is leuk. Zelfs al maak je die lange

- 1 Een van de drie roeren en de trimflap aan de spiegel.
- 2 Handdoekending van Ikea doet het ook prima als lijnenberging.
- 3 Hoog tuig met 112 procent voorzeil.

tochten voorlopig alleen nog maar in je hoofd. Het kán en dat is het belangrijkste."

Innoveren aan het dek

Natuurlijk heeft de Pilot Sail Explorer 42 een ander interieur dan de doorsnee zeilboot. Creatief met binnenwerk is nou eenmaal zo langzamerhand Nielands handelsmerk. Maar omdat hij, zoals hij al zei, niet in een hokje geduwd wil worden, kijken we dit keer eerst maar eens buitenom. Want om met de woorden van Nieland te spreken: "Aan het dek van een zeiljacht valt meer te innoveren dan aan de binnenkant." Het opvallendst aan dek is natuurlijk het *doghouse*. Met daaronder zes droge zitplaatsen en de binnenstuurstand. Daarachter vind je de buitenkuip. De helmstok is zo lang dat je in de kuip, maar ook onder het doghouse kunt sturen. Nieland spreekt liever van een *split level kuip*. "Veel beschutting, supercomfortabel. Als je het ontwerp van een doorsnee zeiljacht ziet, staat er nooit een buiskap op getekend. Maar iedereen wil zo'n ding hebben. En vervolgens ziet de boot er niet meer uit. Dat is vaak het punt: mensen vinden zaken wel belangrijk, maar ze staan er niet bij stil. Ze denken dat het gebrek aan ruggensteun in de kuip normaal is. Of dat het

hoort dat je in de kuip van een zeiljacht uit je kleren waait." Nieland wil daarom nadenken voor z'n klanten. "Mensen zijn me achteraf altijd dankbaar dat ik hun zin niet heb gedaan. Ik luister goed naar hun wensen, maar meestal niet naar hoe ze het willen oplossen."

Maximaal zeiloppervlak

Voor in de kuip, aan weerszijden van de kajuitingang, worden alle lijnen bediend. Er staan twee lieren, waarvan één elektrisch, die de spierballen van de boot zijn. Meer lieren zijn niet aan boord, want de genuaschoot gaat ook hier naar toe. Nieland dacht lang na over het zeilplan van z'n boot. "Ik wilde zoveel mogelijk zeiloppervlak op basis van maximaal 115 procent voorzeil. Een groter voorzeil wilde ik niet, dat betekent namelijk werken als je overstag gaat. Een keefok vond ik niet wenselijk; dan heb je op ruime koersen te weinig zeil. Of je moet een nóg hogere mast nemen. En ik wilde geen mast die hoger was dan noodzakelijk om 90 m² doek kwijt te kunnen. Een 115 procent fok is wat mij betreft het meest veelzijdige voorzeil. Het grootzeil is met 48 m² maximaal, met een lange giek. De zalingen staan naar achteren zodat je geen bakstagen of babystagen nodig hebt." ▶

1 2

1 De talie van de hefkiel.

2 Langskombuis in de doorloop naar de achterhut.

Bij een jacht dat moet inspireren tot ondernemende reizen hoort natuurlijk, zo vindt Willem Nieland, een variabele diepgang. Hij koos voor een hefkiel. "Met een kielmidzwaard lever je te veel in op het gebied van de zeileigenschappen." De hefkiel is relatief licht (1.900 kilo) en wordt met een talie op de elektrische lier bediend. Met de hand kan trouwens ook, maar dat betekent wel 'werken'. Verder moet flink wat gewicht in de romp, rondom de zwaar ingebouwde kielkast, voor de nodige stabiliteit zorgen. In de dubbele bodem van de boot zit bijvoorbeeld 700 liter diesel en meer dan een ton binnenballast in de vorm van lood en de vele accu's. In tanks onder de banken is nog eens 650 liter water opgeslagen. Nieland: "En de motor zou je ook als binnenballast kunnen beschouwen." Een markant detail binnen: de kielkast heeft aan beide kanten een glazen plaat zodat je in de kielkast kunt kijken. Dit is bedoeld om binnen meer licht te krijgen, de ruimtelijkheid te bevorderen en voor inspectie. De kiel heeft overigens geen bulb en kan daardoor bovenlangs uit de kielkast worden getild.

Slapen op het aanrecht

En zo zijn we dan toch in het binnenwerk van de boot aanbeland. Die is duidelijk geïnspireerd op de eerder genoemde New Lands End, met een eigenaarshut achterin en een twee-

de hut in het voorschip. In de kajuit neemt de kielkast een prominente plaats in, maar dankzij de glasplaat is hij toch niet al te massief. Bijzonder is verder dat de complete breedte van het schip is gebruikt voor het interieur. En natuurlijk de multifunctionaliteit van verschillende interieurdelen. Zo kan het verlengde deel van het aanrecht dienst doen als loodskooi en zijn de diepe banken in de kajuit geschikt als zeebanken. De afwerking is wel weer behoorlijk traditioneel met blauw alcantara en teak. Nieland: "Ik moet al zoveel uitleggen over deze boot, dat je in de styling binnen niet te gek moet doen. Dan begrijpen mensen het helemaal niet meer." Toch nog een beetje eigenwijs: het teak is natureel gehouden. Zo is het licht en blijft het binnen lekker ruiken. Maar je moet wel oppassen met een kop koffie natuurlijk.

Gratis boot erbij

Als er al een zeiljacht van de toekomst bestaat, maakt de Pilot Sail Explorer 42 - volgens Willem Nieland tenminste - zeker aanspraak op die titel. "Deze boot zal de overstap naar een motorboot uitstellen. Die krijg je er namelijk al gratis bij. De mast eraf, kiel eruit; klaar. En als er eenmaal genoeg boten in aanbouw zijn, kun je die mast en kiel gewoon aan een ander verkopen. Deze boot hoeft je nooit meer weg te doen." Niet toevallig in dit opzicht: de kruiphoogte van het jacht

"Ik moet al zoveel uitleggen over deze boot..."

Grey is beautiful. Zo min mogelijk onderhoud, zo weinig mogelijk op de wal. Daarom ook: geen potdeksel met loosgaten waarachter allertel troep aan dek blijft liggen, maar een derde draad op 6 centimeter van de onderzijde van de 75 centimeter hoge zeereling.

zónder mast is 2,40 meter. De magische maat voor een hoop bruggen in Nederland. Volgens Nieland heeft het jacht beslist commerciële potentie. "Gebouwd in aluminium met alles erop en eraan, komt de prijs rond de 350.000 euro. Een eenvoudige uitvoering hoeft niet meer te kosten dan rond de 275.000 euro. Maar het schip zou ook probleemloos in polyester in serie gebouwd kunnen worden. Dan kan de prijs nog wel wat lager. Ik ben geen ontwerper voor de *happy few*."

WILLEM NIELAND

Willem Nieland brak door als jachtontwerper met zijn lijn Pilot-motorjachten. De Pilot 44 was een trendsettend schip, zowel wat betreft styling als wat betreft het creatief gebruik van de binnenruimte. Na de 44 volgden binnen deze lijn verschillende andere modellen. Nielijks ontwerpen worden tegenwoordig onder meer gebouwd door Rego (de Rego Pilot-serie), Consonant (diverse Kuster-modellen) en ONJ (Loodsboot 1020). Daarnaast houdt hij zich bezig met one-off nieuwbouw en de <I>refits</I> van alle mogelijke vaartuigen. Willem Nieland maakte voor de Waterkampioen een nieuw interieur voor motorjacht Tijgerhaai. De opvallende styling van deze boot, met z'n 'gehoute' stalen opbouw, is ook van zijn hand.

Meer informatie
 Willem Nieland Design
 Buitenbassinweg 70
 3063 TB Rotterdam
 (010) 212 55 29
 info@w-nieland.speedlinq.nl
 www.willemnieland.nl

Naam	Run Free
Type	Pilot Sail Explorer 42
Kenmerken	Blank aluminium jacht met <i>doghouse</i> , hefkiel, opvallend zware motor en drie roeren.
Lengte over alles	12,55 m
Lengte waterlijn	11 m
Breedte	4,15 m
Waterverplaatsing	11 ton
Diepgang	0,65 - 2,75 m
Zeiloppervlak aan de wind	90 m ²
Motor	Steyr, 144 pk met vliegwielgenerator en Gori klapschroef